

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Introducció a la Prehistòria
Codi	100336
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer curs
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	R. Mora
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Autònoma de Barcelona
Despatx	B9/113
Telèfon (*)	95 581 11 88
e-mail	Rafael.Mora@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Joel Casanova
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	935814333
e-mail	Joel.casanova@uab.cat
Horari de tutories	
Nom professor/a	

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

No hi ha prerequisits oficials

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura forma part de la matèria Història del grau d'Història. Els 30 ECTS d'assignatures bàsiques vinculades a la matèria d'Història (6 crèdits de Prehistòria, Història Antiga, Història Medieval, Història Moderna e Història Contemporània, respectivament) que tenen com objectiu garantir els coneixements mínims indispensables que han de permetre als estudiants cursar amb èxit els crèdits obligatoris i optatius que es preveuen per als cursos segon, tercer i quart.

La matèria de Història té per objectiu proporcionar un coneixement bàsic dels principals esdeveniments i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica, des de la Prehistòria i

fins el món actual, integrant els diversos espais geogràfics. De fet, la dimensió espacial d'aquest coneixement històric haurà de ser tan àmplia como sigui possible, doncs contribueix enormement a desenvolupar la capacitat de comprendre la diversitat històrica i cultural. Així mateix, la matèria de Història proporcionarà unes primeres nocions sobre els diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, de gènere, ideològic, cultural), així com de teoria i metodologia de la Història (debats i perspectives historiogràfiques).

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1. Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
Resultats d'aprenentatge	-CE1.1 Analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica. -CE1.2 Interpretar la pluralitat i heterogeneïtat del desenvolupament cultural de la Humanitat.
Competència	-CE2. Utilitzar adequadament la terminologia pròpia de la disciplina a nivell oral i escrit.
Resultats d'aprenentatge	-CE2.1 Comunicar oralment en el propi idioma utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
Competència	-CE5. Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica
Resultats d'aprenentatge	-CE5.1 Descriure els processos històrics més rellevants de l'entorn geogràfic proper. -CE5.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat.
Competència	CT1. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. CT2. Organitzar i planificar la recerca d'informació. CT3. Comunicar oralment i per escrit en llengua pròpia. CT5. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi. CT6. Gestionar la informació. CT7. Resoldre problemes. CT8. Prendre decisions. CT13. Raonar críticament. CT14. Aprendre de forma autònoma.
Resultats d'aprenentatge	CE5.1 Descriure els processos històrics més rellevants del període prehistòric CE5.2 Analitzar críticament les societats d'aquell entorn històric.
Competència	

6.- Continguts de l'assignatura

TEMES

BLOC 1. - El procés d'humanització. L'evolució humana i els seus protagonistes. Tecnologia, subsistència i organització social dels primers homínids

BLOC 2. – La humanitat moderna. El debat sobre l'origen i expansió dels humans moderns. Les colonitzacions prehistòriques. Tecnologia, organització social i subsistència de les societats caçadores-recol.lectores del Pleistocè mig i Superior.

BLOC 3. - La crisi del món paleolític i l'origen de la producció d'aliments. Les darreres societats caçadores-recol.lectores i les causes de les seves transformacions

BLOC 4.- Aparició de l'agricultura i ramaderia. Noves formes econòmiques. Caracterització social de les societats pageses.

BLOC 5.- Primeres societats agrícoles i ramaderes: Pròxim Orient, Amèrica, Sudest-asiàtic. El neolític al Mediterrani i a l'Europa continental.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Activitats formatives en crèdits ECTS, metodologia d'ensenyament-aprenentatge i la seva relació amb les competències que ha d'adquirir l'estudiant.

ACTIVITAT DIRIGIDA 35%

-Classes teòriques dirigides pel professorat. 25%

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT1, CT13.

-Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professorat. 10%

Metodologia de d'ensenyament-aprenentatge : Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva. Presentacions individuals i/o col·lectives i ronda de valoracions.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT5, CT14

ACTIVITAT SUPERVISADA 10%

-Tutoria. 8%

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Sessions concertades per resoldre dubtes i mantenir

discussions sobre continguts específics de la matèria, els problemes i seminaris.

Competències: CT7, CT8.

-Realització d'exercicis pautats d'aprenentatge. 2%

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Realització i correcció d'exercicis pautats d'aprenentatge.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT7.

ACTIVITAT AUTÒNOMA 50%

-Estudi personal. 30 %

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Integració dels coneixements adquirits. Realització d'esquemes, mapes conceptuals, resums.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT1, CT2, CT6, CT7.

-Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca d'informació bibliogràfica. 20%

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Lectura comprensiva de textos. Realització de ressenyes, resums i comentaris analítics mitjançant una guia. Estratègies de recerca d'informació. Selecció de materials.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT2, CT5, CT6, CT14.

AVALUACIÓ 5%

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge : Proves escrites.

Competències: CE1 (CE1.1, CE1.2), CE2 (CE2.1), CE5 (CE5.3, CE5.4) CT3, CT13

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	26	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals
Pràctiques a l'aula	15	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals
Pràctiques laboratori	9	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals

Supervisades

Sortides de Camp i assistència a	12	Adquisició de competències
----------------------------------	----	----------------------------

conferències		conceptuals i procedimentals
Tutories	8	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals

Autònomes

Treballs de curs	40	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals
Consultes al professor	13	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals
Campus Virtual	20	Adquisició de competències conceptuals i procedimentals

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Sistema d'avaluació de l'adquisició de les competències i sistema de qualificacions.

Es portarà a terme una avaluació continuada a totes les activitats desenvolupades a l'assignatura. El sistema de avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- Les **activitats dirigides** (classes teòriques i practiques d'aula i laboratori) suposen un **60%** de la nota. S'avaluaran mitjançant proves escrites.
- Les **activitats supervisades** (sortida de camp, assistència a conferències i tutories) es ponderaran amb un **15%**. S'avaluaran mitjançant el mòdul de presentacions i discussions de textos a l'aula, amb un pes del 15%.
- Les **activitats autònomes** suposaran el **25%** restant. S'avaluaran mitjançant el mòdul d'entrega de treballs: s'avaluaran els treballs amb un pes del 25%.

Criteria per superar l'assignatura

Haver obtingut una nota de 5 o superior a l'avaluació global. En el cas de no haver superat la primera convocatòria, l'alumne podrà realitzar de nou l'avaluació dels coneixements teòrics, que tornarà a tenir una contingència del 50% en la qualificació final. Per l'altre 50% de la nota (activitats supervisades i autònomes) es mantindrà la nota obtinguda a l'avaluació continuada.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Activitats dirigides (examen i practiques)	3	
Resolució de problemes	1	
Treball, tutories i Campus Virtual	3	

9- Bibliografia i enllaços web

AAVV. *The Origins of Agriculture*

. <http://www.ipgri.cgiar.org/publications/HTMLPublications/47/begin.htm>

ADOVASIO, J.M., SOFFER, O.,PAGE, J.: *El sexo invisible*. Barcelona 2008.

ARSUAGA, J.L.; MARTINEZ, I.: *La especie elegida: La larga marcha de la evolución humana*.

ARSUAGA, J. L. *El collar del Neandertal: En busca de los primeros pensadores*. Ed. Temas de hoy. Madrid 1999.

AURENCHE, O., KOZLOWSKI, J., *El Origen del neolítico en el Próximo oriente*. Editorial Síntesis.

BERGER, L.R.: HILTON-BARBER, B.: *Tras las huellas de Eva. El misterio de los orígenes de la humanidad*. Ediciones B. Barcelona 2001.

BINFORD, L.R.: *En busca del pasado*. Ed. Crítica, Barcelona 1988

BOID, R.; SILK, J.B.: *Cómo evolucionan los humanos*. Ariel Ciencia. Barcelona 2001.

BURENHULT, G. (Ed.). *El amanecer de la humanidad. Los primeros humanos*. Ed. Debate- Circulo de Lectores. vol. 1. Barcelona 1994.

BURENHULT, G. (Ed.). *Más allá de África. Las primeras migraciones*. Ed. Debate-Circulo de Lectores. Vol. 2. Barcelona 1994.

BURENHULT, G. (Ed.). *De la Piedra al Bronce. Cazadores, recolectores en Europa, África y Oriente Medio*. Ed. Debate-Circulo de Lectores. Vol. 3. Barcelona 1994.

BURENHULT, G. (Ed.). *Pueblos de la edad de piedra. Exploradores y agricultores de Asia, América y Pacífico*. Ed. Debate-Circulo de Lectores. Vol. 4. Barcelona 1995.

CAMPBELL, B.G.: *Humankind emerging*. Ed. Harper Collins Publishers. London 1992. 6a edició.

CELA, J.; F. J. AYALA (2001). *Senderos de la Evolución Humana*. Madrid, Alianza.

COPPENS, Y. Y P. PASCAL, Eds. (2004). *Los orígenes de la humanidad Madrid*. Espasa.

CUNLIFFE, B., 1993, *Prehistoria de Europa*. Editorial Critica.

CHALINE, J. (2002). *Un millón de generaciones. Hacia los orígenes de la humanidad*. Barcelona,

Ediciones Península s.a.

CHRISTIAN, D., 2005, *Mapas del tiempo. Introducción a la gran Historia*. Ed. Crítica, 2005

DENNEL, R.: *Prehistoria económica de Europa*. Ed. Crítica. Barcelona 1987

DIAMOND, Jared Armas, Germenés Y Acero: *Breve Historia De La Humanidad En Los Últimos Trece Mil Años*. Editorial Debate, 2006.

FULLOLA, J. M^a.; PETIT, M.A.: (Coord.): *La puerta del pasado*. Ed. Martínez Roca S.A. Barcelona 199.

GAMBLE, C. (2001). *Las Sociedades Paleolíticas de Europa*. Barcelona, Ariel.

JOHNSON, A.W., EARLE, T., 2003, *La evolución de las sociedades humanas*. Ed. Ariel Prehistoria.

JONES, S.; MARTIN R.; PILBEAM D. (Eds.): *Human Evolution*. Cambridge Univ. Press. 1992.

KLEIN, R. G.: *The Human Career*. Chicago, University of Chicago Press. 1999.

LEAKEY, R.E.; LEWIN, R.: *Nuestros Orígenes: En busca de lo que nos hace humanos*. Ed. Crítica. Serie Mayor. Barcelona 1994.

LEWIN, R.: *Evolución Humana*. Biblioteca Científica Salvat. Barcelona 1993.

LEWIN, R. y FOLEY, R.: *Principles of Human Evolution*. Oxford Blackwell. 2004.

MAZOURIE, K., *El origen del neolítico en Europa*. Editorial Síntesis.

REDMAN, CH. L.: *Los orígenes de la civilización: Desde los primeros agricultores hasta la sociedad urbana en el Próximo Oriente*. Ed. Crítica. Barcelona 1990.

SCHICK, K.; TOOTH, N.: *Making silent stones speak. Human evolution and the dawn of technology*. Ed. Touchstone. 1994

STRINGER, CH.; GAMBLE, CL.: *En busca de los Neandertales*. Ed. Crítica. Barcelona 1996.

STRINGER, C. Y P. ANDREWS (2005). *La evolución humana*. Akal

TORRE, I. DE LA: *La Arqueología de los Orígenes humanos en África*. Madrid, Akal. 2008.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE